

Metacognitieve Training (MCT)

MCT 4 B – Inlevingsvermogen I

© Moritz, Woodward, de Boer, Vermeer, Wekking & Lemmers-Jansen (12|22)
www.uke.de/mct

The use of the pictures in this module has been kindly permitted by artists and copyright holders, respectively. For details (artist, title), please refer to the end of this presentation.

Hoe kan ik mij in iemand verplaatsen?

???

Hoe kan ik mij in iemand verplaatsen?

Voorbeeld: iemand kruist zijn armen.

Waarom?

Hoe kan ik mij in iemand verplaatsen?

Voorbeeld: iemand kruist zijn armen.

Waarom? Ontspannen, koud, indruk maken, gesloten?

Hoe kan ik mij in iemand verplaatsen?

Voorbeeld: iemand kruist zijn armen.

Waarom? Ontspannen, koud, indruk maken, gesloten?

Wat helpt bij het beantwoorden?

Hoe kan ik mij in iemand verplaatsen?

Voorbeeld: iemand kruist zijn armen.

Waarom? Ontspannen, koud, indruk maken, gesloten?

Wat helpt bij het beantwoorden?

- Kennis over de persoon → Is iemand geneigd tot arrogantie of verlegenheid?

Hoe kan ik mij in iemand verplaatsen?

Voorbeeld: iemand kruist zijn armen.

Waarom? Ontspannen, koud, indruk maken, gesloten?

Wat helpt bij het beantwoorden?

- **Kennis over de persoon** → Is iemand geneigd tot arrogantie of verlegenheid?
- **Omgeving/situatie** → Kruist iemand de armen in de winter, dan heeft hij/zij het waarschijnlijk koud!

Hoe kan ik mij in iemand verplaatsen?

Voorbeeld: iemand kruist zijn armen.

Waarom? Ontspannen, koud, indruk maken, gesloten?

Wat helpt bij het beantwoorden?

- **Kennis over de persoon** → Is iemand geneigd tot arrogantie of verlegenheid?
- **Omgeving/situatie** → Kruist iemand de armen in de winter, dan heeft hij/zij het waarschijnlijk koud!
- **Zelfobservatie** → Bij welke gebeurtenis kruis ik mijn armen? (Pas op: denk niet dat wat voor jou geldt ook altijd op een ander van toepassing is!)

Hoe kan ik mij in iemand verplaatsen?

Voorbeeld: iemand kruist zijn armen.

Waarom? Ontspannen, koud, indruk maken, gesloten?

Wat helpt bij het beantwoorden?

- **Kennis over de persoon** → Is iemand geneigd tot arrogantie of verlegenheid?
- **Omgeving/situatie** → Kruist iemand de armen in de winter, dan heeft hij/zij het waarschijnlijk koud!
- **Zelfobservatie** → Bij welke gebeurtenis kruis ik mijn armen? (Pas op: denk niet dat wat voor jou geldt ook altijd op een ander van toepassing is!)
- **Gezichtsuitdrukking** → Ziet iemand er boos of vriendelijk, enzovoort, uit?

Waarom doen we dit?

Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid moeilijkheden ondervinden op de volgende gebieden:

Waarom doen we dit?

Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid moeilijkheden ondervinden op de volgende gebieden:

1. Herkennen en beoordelen van gezichtsuitdrukkingen van anderen (bv. woede, verdriet).

Waarom doen we dit?

Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid moeilijkheden ondervinden op de volgende gebieden:

1. Herkennen en beoordelen van gezichtsuitdrukkingen van anderen (bv. woede, verdriet).
2. Begrijpen van bedoelingen van anderen op grond van hun lichaamstaal.

Waarom doen we dit?

Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid moeilijkheden ondervinden op de volgende gebieden:

1. Herkennen en beoordelen van gezichtsuitdrukkingen van anderen (bv. woede, verdriet).
2. Begrijpen van bedoelingen van anderen op grond van hun lichaamstaal.
3. Voorspellingen doen op basis van andermans lichaamstaal.

Hoe moeite met herkennen van emoties misinterpretaties bevordert

Angst of paniekgevoelens staan een objectieve beoordeling van andere mensen of situaties in de weg:

Voorbeelden:

- Een neutrale gezichtsuitdrukking wordt verkeerd beoordeeld als een kille, minachtende blik.

Hoe moeite met herkennen van emoties misinterpretaties bevordert

Angst of paniekgevoelens staan een objectieve beoordeling van andere mensen of situaties in de weg:

Voorbeelden:

- Een neutrale gezichtsuitdrukking wordt verkeerd beoordeeld als een kille, minachtende blik.
- Bemoedigende woorden van je vrienden worden niet geloofd.

Hoe moeite met herkennen van emoties misinterpretaties bevordert

Angst of paniekgevoelens staan een objectieve beoordeling van andere mensen of situaties in de weg:

Voorbeelden:

- Een neutrale gezichtsuitdrukking wordt verkeerd beoordeeld als een kille, minachtende blik.
- Bemoedigende woorden van je vrienden worden niet geloofd.
- Een nerveus gezicht van een medereiziger in de bus wordt foutief beoordeeld als waarschuwingssignaal (bv. er is een aanslag op komst).

Hoe moeite met herkennen van emoties misinterpretaties bevordert

Angst of paniekgevoelens staan een objectieve beoordeling van andere mensen of situaties in de weg:

Voorbeelden:

- Een neutrale gezichtsuitdrukking wordt verkeerd beoordeeld als een kille, minachtende blik.
- Bemoedigende woorden van je vrienden worden niet geloofd.
- Een nerveus gezicht van een medereiziger in de bus wordt foutief beoordeeld als waarschuwingssignaal (bv. er is een aanslag op komst).

Heeft iemand een vergelijkbare situatie meegemaakt?

Oefening 1

Noem een aantal menselijke gevoelens/emoties

???

Oefening 1

Menselijke gevoelens/emoties

- Blij
- Verbaasd
- Bang
- Bedroefd
- Boos
- Walging
- Pijn

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Welke emotionele uitdrukkingen passen bij de plaatjes 1 t/m 6?

Hoe zeker ben je van je antwoorden?

1.

2.

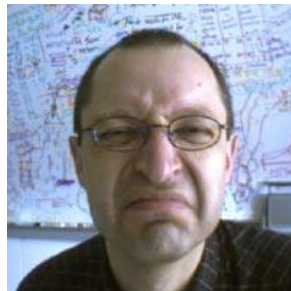
3.

4.

5.

6.

1. Vreugde

2. Verrassing

3. Angst

4. Treurigheid

5. Woede

6. Walging

Het is moeilijk als je de persoon of omstandigheden niet kent.

Oefening 1

Vul de emoties/gevoelens in

???

???

???

???

???

???

Oefening 1

Vul de emoties/gevoelens in. Het is gemakkelijker te begrijpen hoe een ander zich voelt, als je over meer informatie beschikt.

Bedroefd

Boos

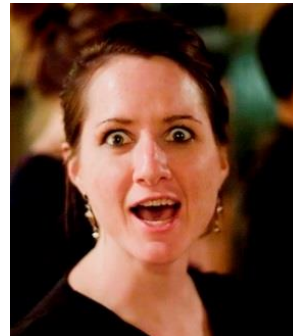
Blij

Walging

Verbaasd

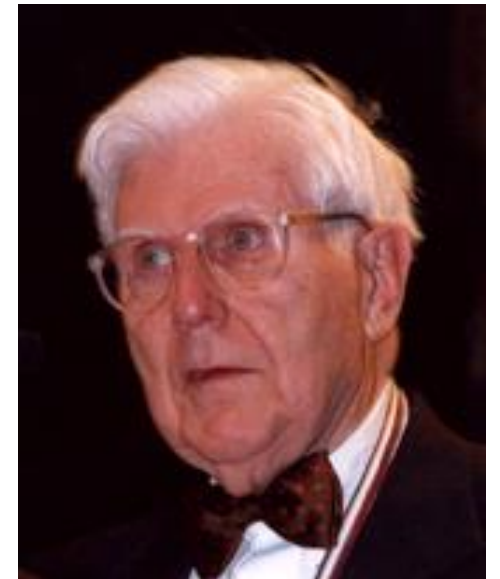
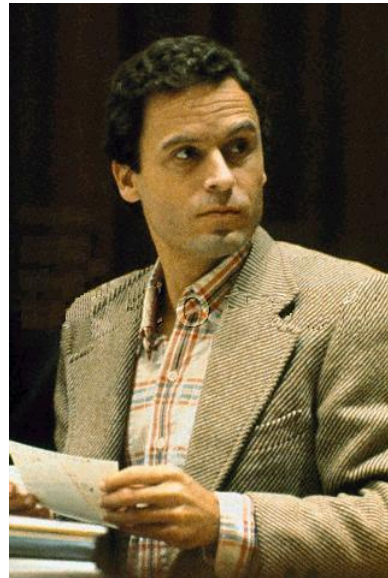
Pijn

Kunnen we aan de hand van alleen het uiterlijk conclusies trekken over iemands karakter of beroep?

Wie van deze heren is de acteur, de atleet, de psychotherapeut of de seriemoordenaar? Hoe zeker ben je daarvan?

Wist je het?

Vaak hebben stereotypen de overhand bij onze eerste indruk. Maar, niet alle acteurs zijn knap en niet alle moordenaars zien er wreed uit!

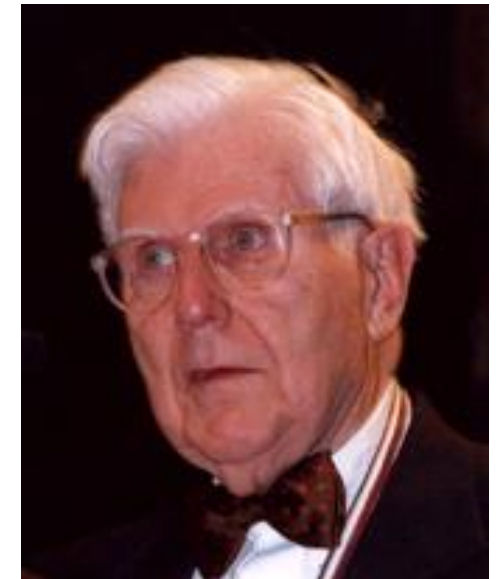
Eddie "Eagle" Edwards:
Skispringer

Ted Bundy:
Seriemoordenaar

Harald Effenberg:
Acteur

Aaron Beck:
Psychotherapeut

's Lands wijs, 's lands eer

Gebruikelijke misinterpretaties van gebaren

gebaar	Hoe wordt dit gebaar bij ons geïnterpreteerd i.t.t. elders?
	<p>???</p>
<p>Lijfelijk contact</p> 	

‘s Lands wijs, ‘s lands eer

Gebruikelijke misinterpretaties van gebaren

gebaar	Hoe wordt dit gebaar bij ons geïnterpreteerd i.t.t. elders?
	<p>Noord Amerika, Nederland: “Oké”, “prima” Frankrijk, België, Tunesië: “nul”, “waardeloos” Japan: “geld” In sommige landen is dit een beledigend gebaar voor homoseksuele mannen.</p>
<p>Lijfelijk contact</p> 	

's Lands wijs, 's lands eer

Gebruikelijke misinterpretaties van gebaren

gebaar	Hoe wordt dit gebaar bij ons geïnterpreteerd i.t.t. elders?
	<p>Noord Amerika, Nederland: “Oké”, “prima” Frankrijk, België, Tunesië: “nul”, “waardeloos” Japan: “geld” In sommige landen is dit een beledigend gebaar voor homoseksuele mannen.</p>
<p>Lijfelijk contact</p> 	<p>Gewenst of ongepast? ???</p>

‘s Lands wijs, ‘s lands eer

Gebruikelijke misinterpretaties van gebaren

gebaar	Hoe wordt dit gebaar bij ons geïnterpreteerd i.t.t. elders?
	<p>Noord Amerika, Nederland: “Oké”, “prima” Frankrijk, België, Tunesië: “nul”, “waardeloos” Japan: “geld”</p> <p>In sommige landen is dit een beledigend gebaar voor homoseksuele mannen.</p>
<p>Lijfelijk contact</p> 	<p>Gewenst of ongepast?</p> <p>Intiem lichaamscontact bij een begroeting wordt afhankelijk van de (sub)cultuur als ongepast beschouwd (bv. oudere mensen in westerse landen) of als normaal (bv. jonge mensen, Zuid-Europa). Terwijl mannen in westerse landen elkaar zelden knuffels geven of zoenen, is dit normaal in vele Arabische, Zuid-Europese en voormalige communistisch landen (“socialistische broederschapzoen”).</p>

Gebruikelijke misinterpretaties van gebaren of gedrag tussen subculturen

Gedrag	Mogelijke misverstanden
<p data-bbox="104 572 270 625">Kleding</p> 	<p data-bbox="621 572 1574 625">Misverstanden adolescenten ↔ volwassenen</p> <p data-bbox="621 648 698 691">???</p>

Gebruikelijke misinterpretaties van gebaren of gedrag tussen subculturen

Gedrag	Mogelijke misverstanden
<p>Kleding</p> 	<p>Misverstanden adolescenten ↔ volwassenen</p> <p>Korte rokjes of nauw aansluitende kleding zijn tamelijk normaal voor veel adolescenten in westerse landen, maar worden als ongepast of provocerend beschouwd voor oudere mensen of mensen uit andere culturen.</p>

Oefening 2

Je krijgt een gedeelte van een plaatje te zien (een uitsnede).

Probeer in te schatten wat er door de persoon heen gaat, wat deze denkt of wat er gebeurt.

Bespreek in de groep hoe zeker je bent van je oordeel.

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Straatmuzikant
2. Man wordt op zijn voet getrapt
3. Straatgevecht
4. Man ontvangt een slecht bericht

Passie

1. Straatmuzikant
2. Man wordt op zijn voet getrapt
3. Straatgevecht
4. Man ontvangt een slecht bericht

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Vrouw bij de tandarts
2. Vrouw in achtbaan
3. Vrouw in verloskamer
4. Vrolijke Ladies night

Plezier

1. Vrouw bij de tandarts
2. Vrouw in achtbaan
3. Vrouw in verloskamer
4. Vrolijke Ladies night

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Jongen die om hulp schreeuwt na aardbeving
2. Demonstratie (Uganda)
3. Speler zwaait met de Israelische vlag
4. Zanger in een gospelkoor

Moed

1. Jongen die om hulp schreeuwt na aardbeving
2. Demonstratie (Uganda)
3. Speler zwaait met de Israelische vlag
4. Zanger in een gospelkoor

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Jonge vrouw roept iets naar haar gearresteerde vriend
2. Afdingen naar de beste prijs op de markt
3. Hysterische fan
4. Zangeres in een live show

Opwinding/spanning

1. Jonge vrouw roept iets naar haar gearresteerde vriend
2. Afdingen naar de beste prijs op de markt
3. Hysterische fan
4. Zangeres in een live show

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Atleet is betrapt op doping
2. Speler mist een heel goede kans
3. Man op het toilet
4. Man in gebed

Toiletbezoek

1. Atleet is betrapt op doping
2. Speler mist een heel goede kans
3. Man op het toilet
4. Man in gebed

optioneel: videoclip

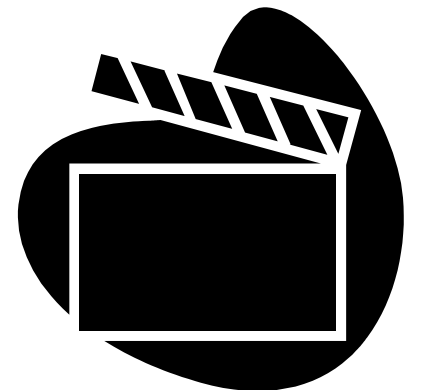
optioneel: videoclips die betrekking hebben op het onderwerp van vandaag zijn beschikbaar op de volgende webpagina:

http://www.uke.de/mct_videos

Na de video kunnen jullie discussiëren over de link met het onderwerp van vandaag.

[voor trainers:

in een aantal videoclips wordt taal gebezigd die mogelijk ongeschikt is voor toehoorders uit sommige culturen. Bekijk eerst zelf de video's voordat u ze laat zien]

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Uitgeputte marathonloper
2. Bewusteloze man
3. Monnik verzonken in gebed
4. Dzjengis Khan (Mongoolse heerser)

Uitputting

1. Uitgeputte marathonloper
2. Bewusteloze man
3. Monnik verzonken in gebed
4. Dzjengis Khan (Mongoolse heerser)

Wat is deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Boze politieagent
2. Dirigent
3. Musicus in een begrafenisstoet (New Orleans)
4. Treinconducteur

Musicus

1. Boze politieagent
2. Dirigent
3. Musicus in een begrafenisstoet (New Orleans)
4. Treinconducteur

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Man klaagt over parkeerboete
2. Dirigent stelt zijn orkest voor
3. Acteur ontvangt een groot applaus
4. Balletrepetitie in alledaagse kleding

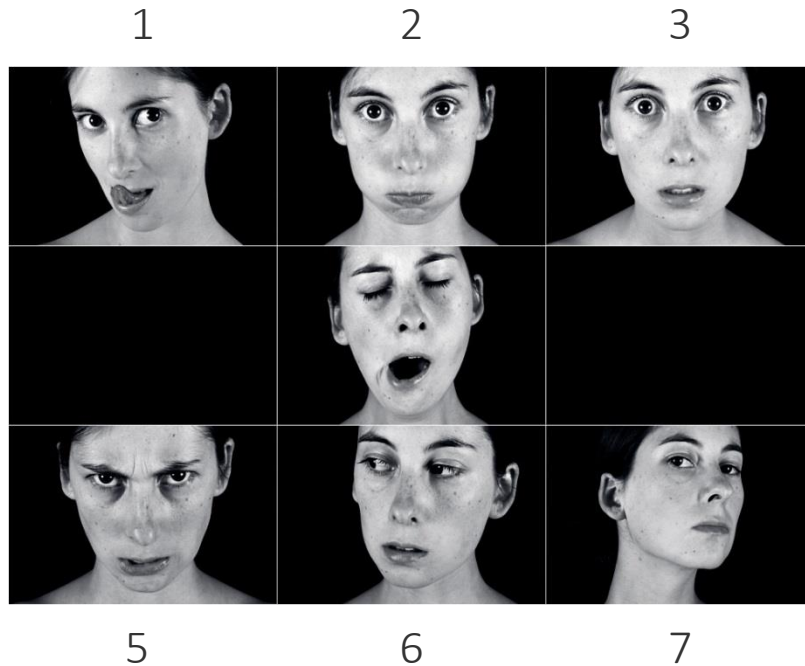
Frustratie

1. Man klaagt over parkeerboete
2. Dirigent stelt zijn orkest voor
3. Acteur ontvangt een groot applaus
4. Balletrepetitie in alledaagse kleding

De zeven hoofdzonden

Welke hoofdzonde hoort bij
welk plaatje?

Gulzigheid

Lust

Hebzucht

Ijdelheid

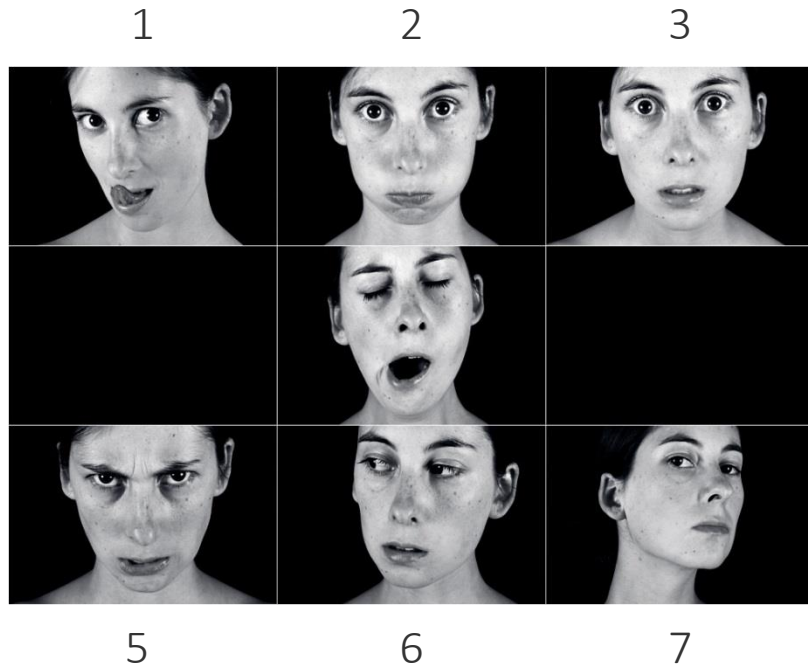
Gemakzucht

Afgunst

Woede

De zeven hoofdzonden

1. Lust
2. Gulzigheid
3. Hebzucht
4. Gemakzucht
5. Woede
6. Afgunst
7. Ijdelheid

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Lachende vrouw
2. Vrouw krijgt net te horen dat het vliegtuig waar haar man in zit wordt vermist
3. Vrouw geniet van de pech van iemand anders
4. Vrouw wordt verteld dat ze is gezakt voor het examen

Blijdschap

1. Lachende vrouw
2. Vrouw krijgt net te horen dat het vliegtuig waar haar man in zit wordt vermist
3. Vrouw geniet van de pech van iemand anders
4. Vrouw wordt verteld dat ze is gezakt voor het examen

Wat voelt of doet deze persoon? Hoe zeker ben je daarvan?

Uitsnede

1. Speler kan zijn geluksgoal niet geloven
2. Woede over de beslissing van scheidsrechter
3. Teleurstelling over gemist doelpunt
4. Invaller verveelt zich

Woede

1. Speler kan zijn geluksgoal niet geloven
2. Woede over de beslissing van scheidsrechter
3. Teleurstelling over gemist doelpunt
4. Invaller verveelt zich

Inlevingsvermogen

- Gezichtsuitdrukkingen en gebaren zijn niet altijd eenduidig te interpreteren.

Inlevingsvermogen

- **Gezichtsuitdrukkingen en gebaren** zijn niet altijd eenduidig te interpreteren.
- **Aanvullende informatie** (situatie, voorkennis over de persoon, rechtstreeks navraag doen) is nodig voor de juiste interpretatie van gebaren en gezichtsuitdrukkingen. Hierdoor kun je je beter in anderen inleven.

Inlevingsvermogen

- **Gezichtsuitdrukkingen en gebaren** zijn niet altijd eenduidig te interpreteren.
- **Aanvullende informatie** (situatie, voorkennis over de persoon, rechtstreeks navraag doen) is nodig voor de juiste interpretatie van gebaren en gezichtsuitdrukkingen. Hierdoor kun je je beter in anderen inleven.
- **Maar:** Sommige mensen tonen weinig emoties in het gelaat (van nature, als gevolg van een ziekte of door medicatie).
Dat maakt het moeilijk om hun gevoelens te bepalen.

Oefening 3

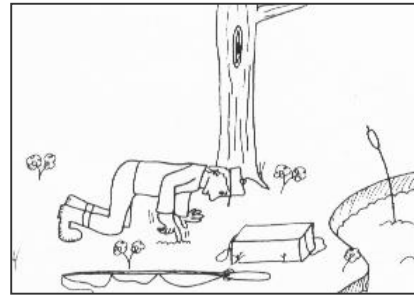
Je krijgt een stukje van een verhaal te zien.

Op iedere volgende dia krijg je extra informatie.

Hoe eindigt het verhaal?

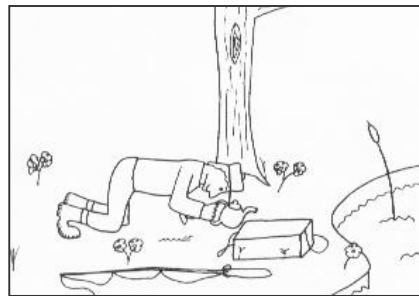
Wat is de man van plan?

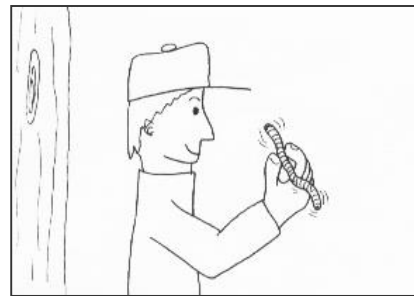
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

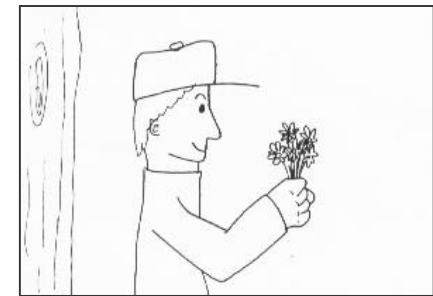
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

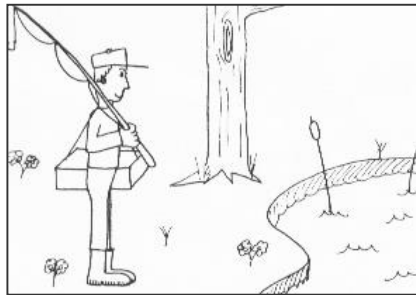
B?

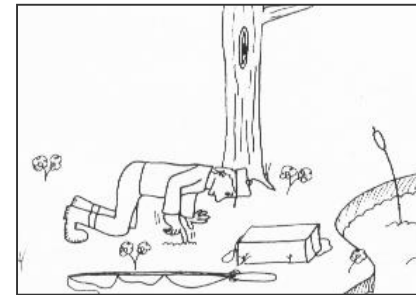
C?

Wat is de man van plan?

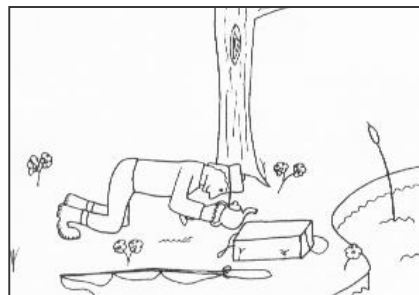
2

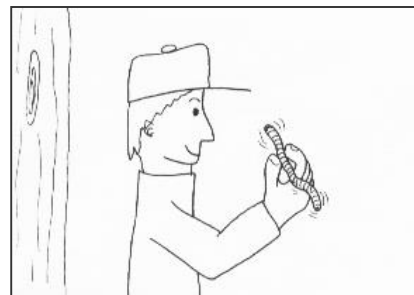
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

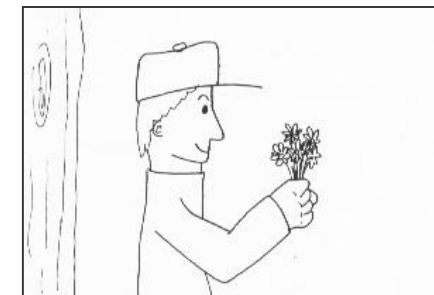
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

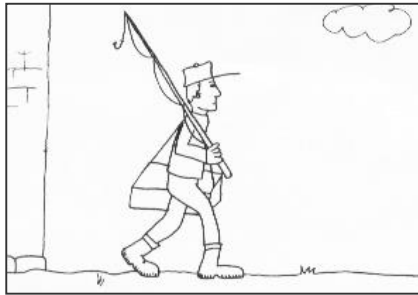
B?

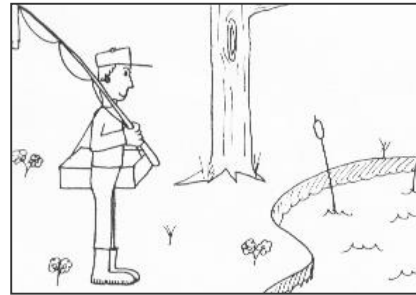
C?

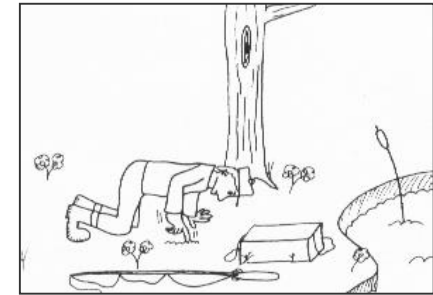
Wat is de man van plan?

1

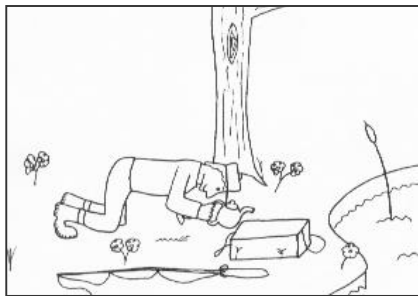
2

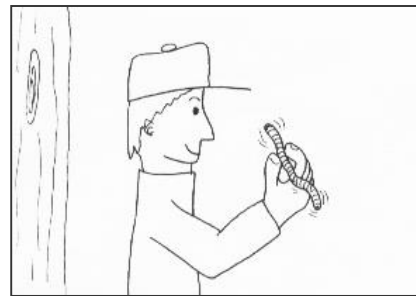
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

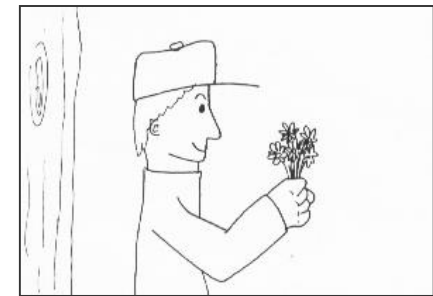
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

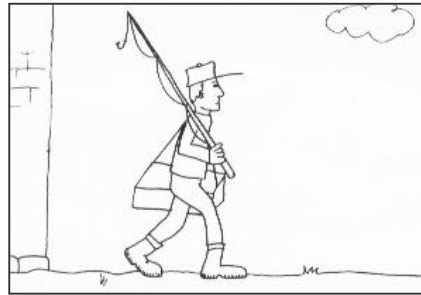
B?

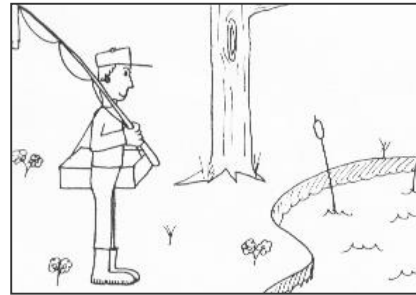
C?

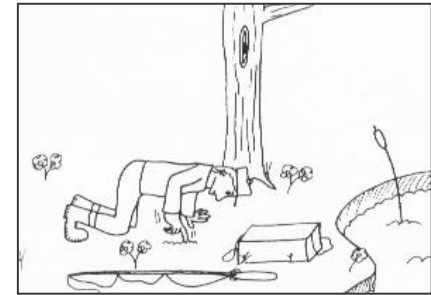
Het juiste antwoord is B

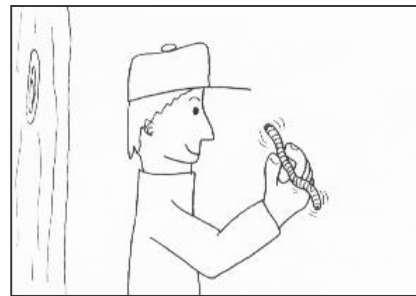
1

2

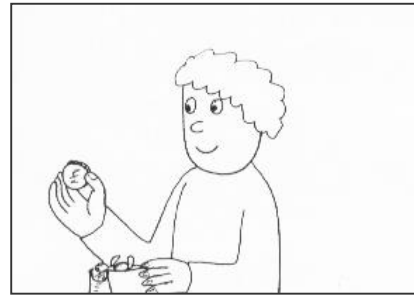
3

B

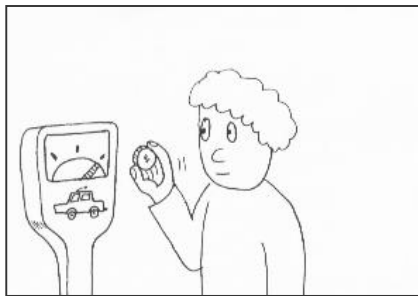
Wat is de vrouw van plan?

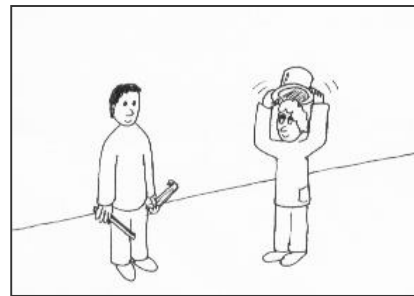
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

B?

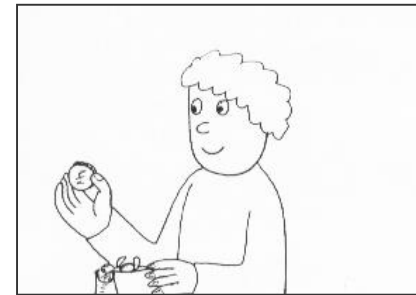
C?

Wat is de vrouw van plan?

2

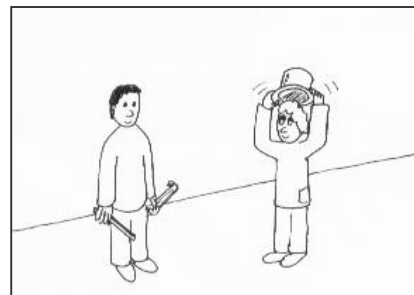
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

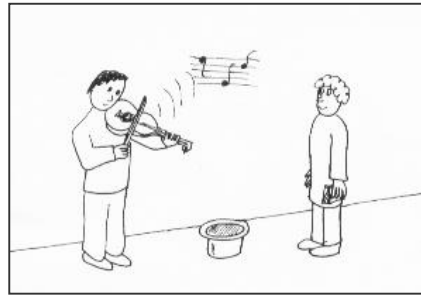
B?

C?

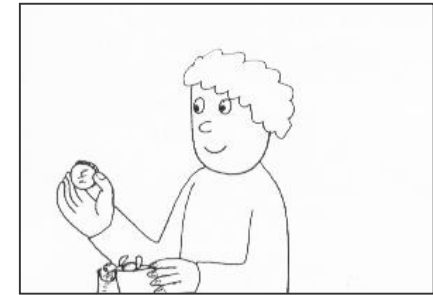
Wat is de vrouw van plan?

1

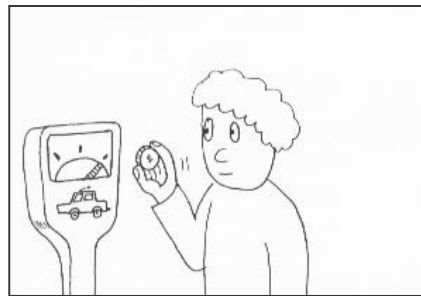
2

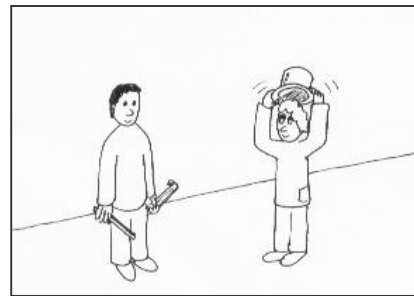
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

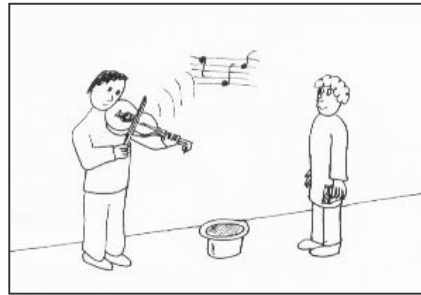
B?

C?

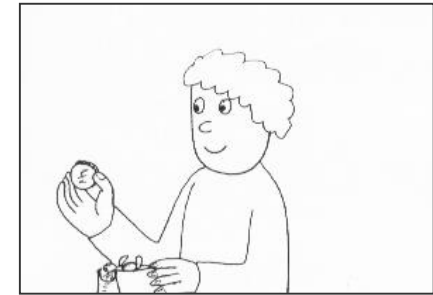
Het juiste antwoord is C

1

2

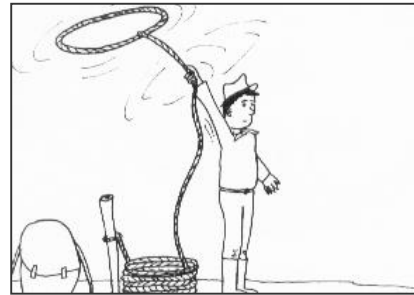
3

C

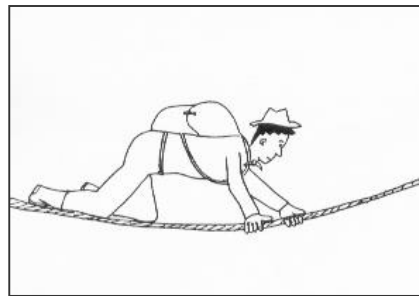
Wat is de man van plan?

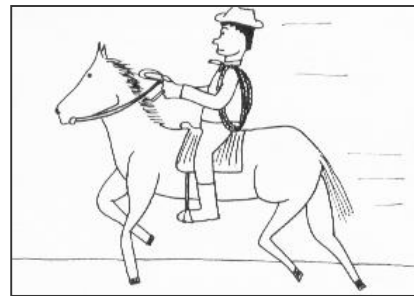
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

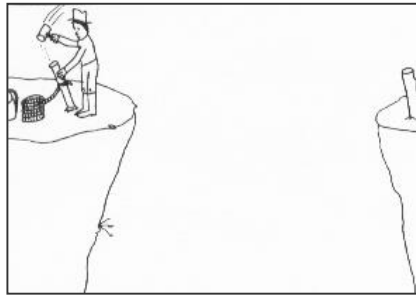
B?

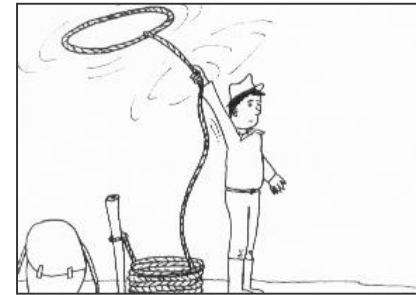
C?

Wat is de man van plan?

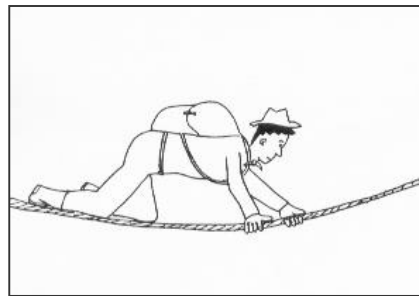
2

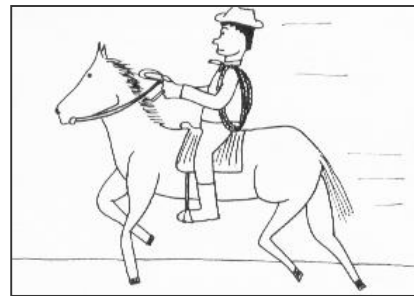
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

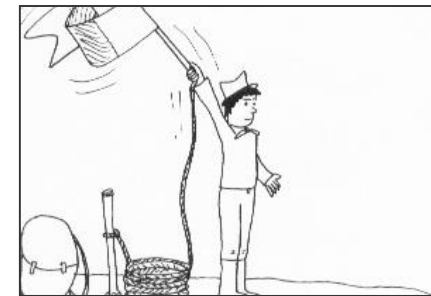
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

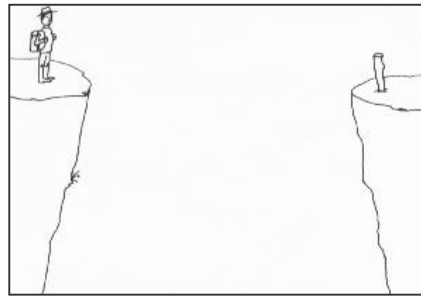
B?

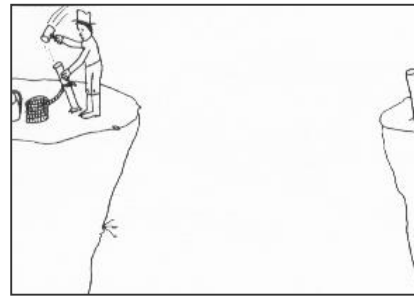
C?

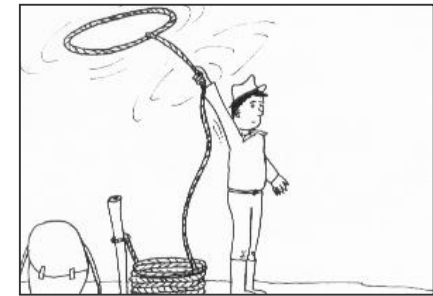
Wat is de man van plan?

1

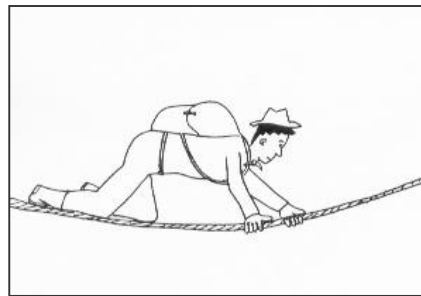
2

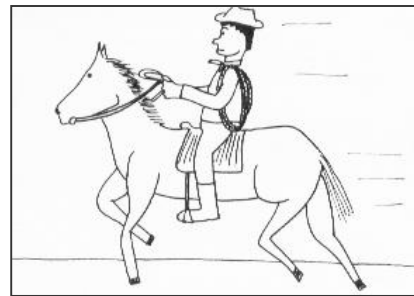
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

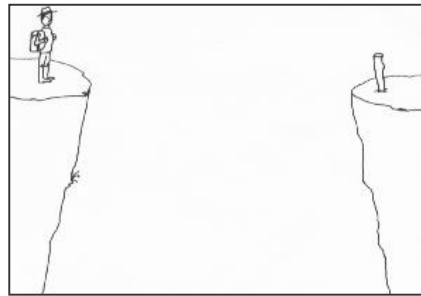
B?

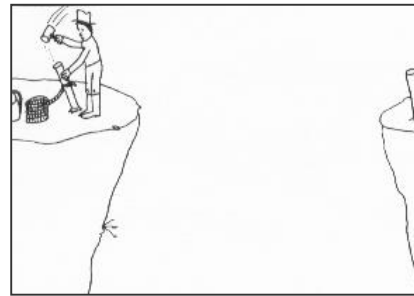
C?

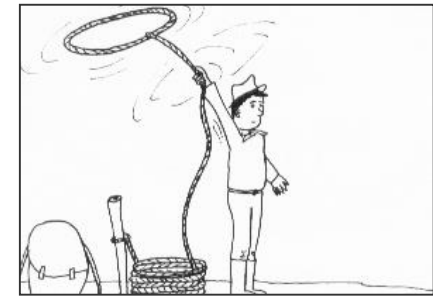
Het juiste antwoord is A

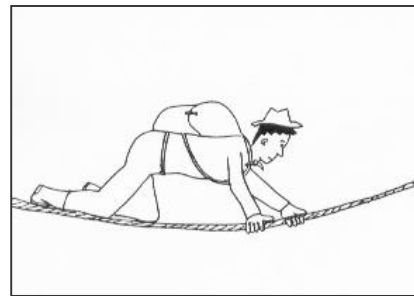
1

2

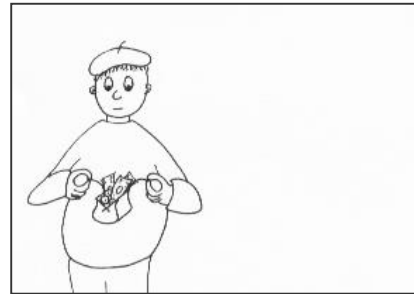
3

A

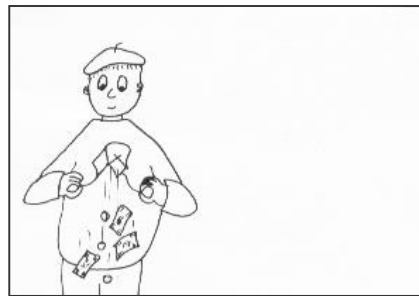
Wat is de man van plan?

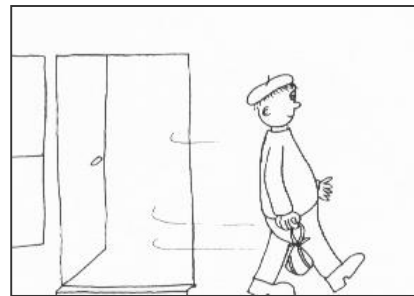
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

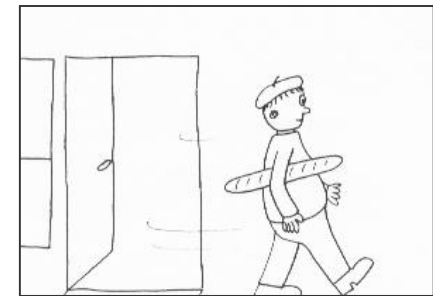
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

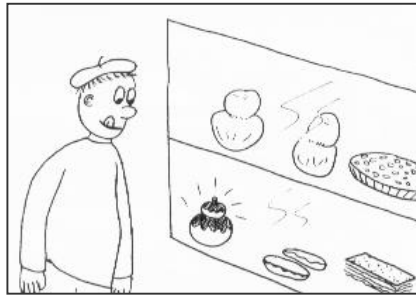
B?

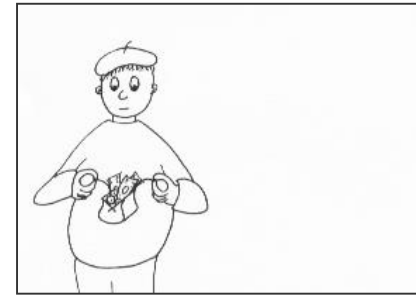
C?

Wat is de man van plan?

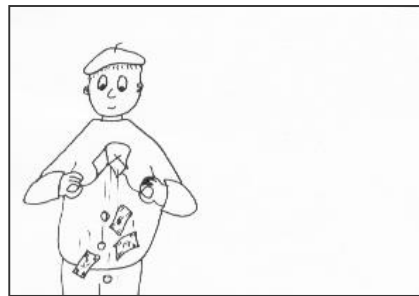
2

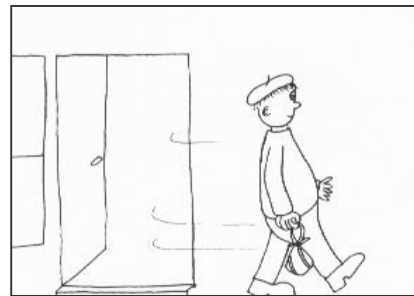
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

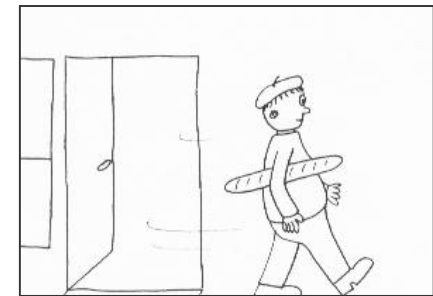
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

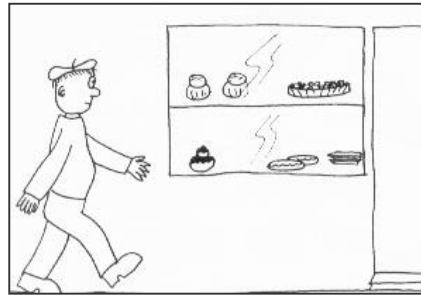
B?

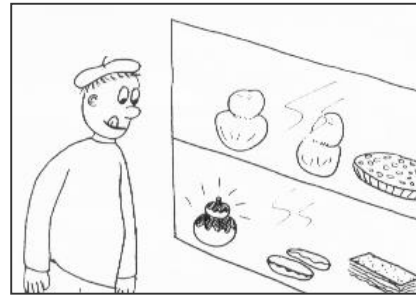
C?

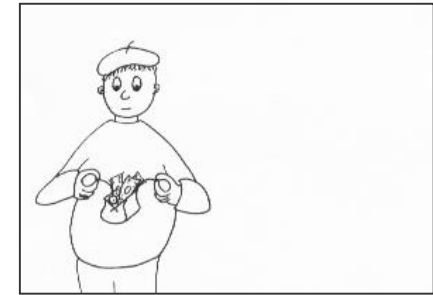
Wat is de man van plan?

1

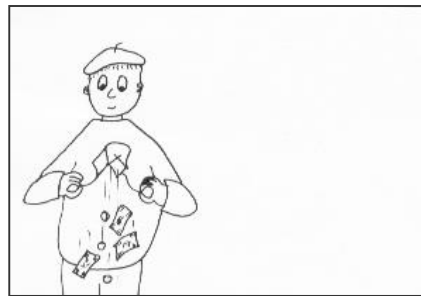
2

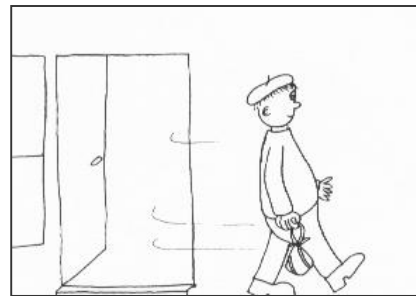
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

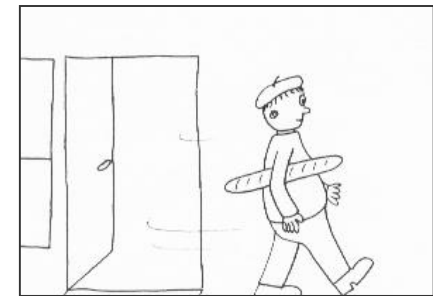
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

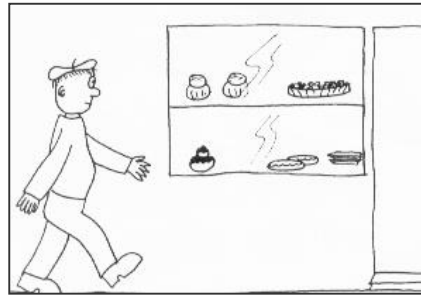
B?

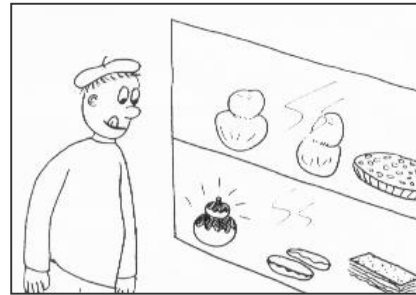
C?

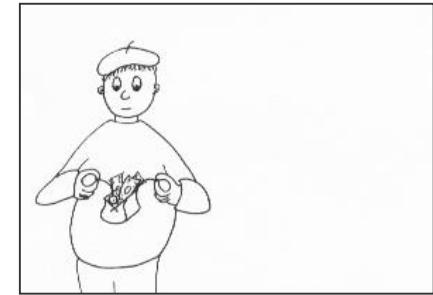
Het juiste antwoord is B

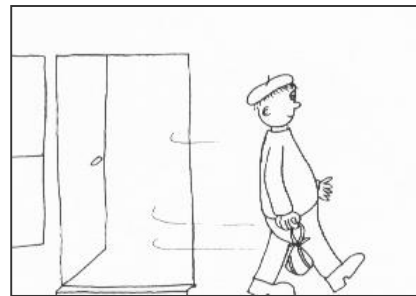
1

2

3

B

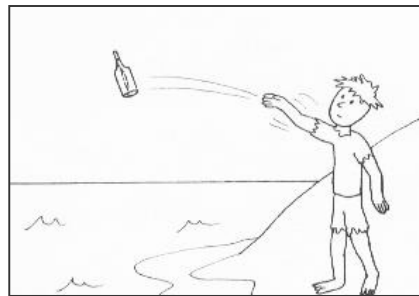
Wat is de man van plan?

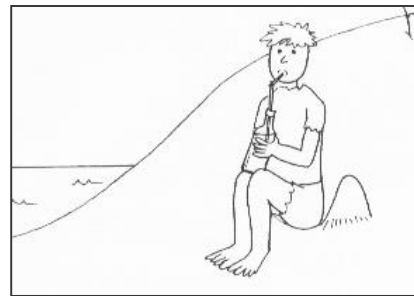
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

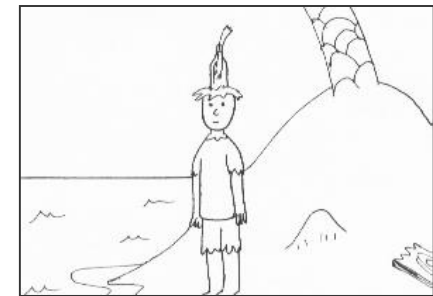
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

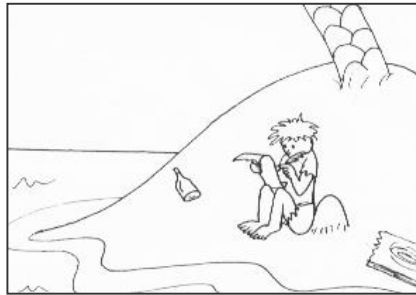
B?

C?

Wat is de man van plan?

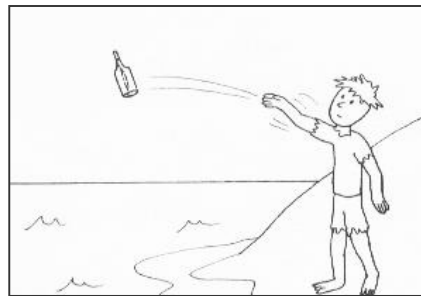
2

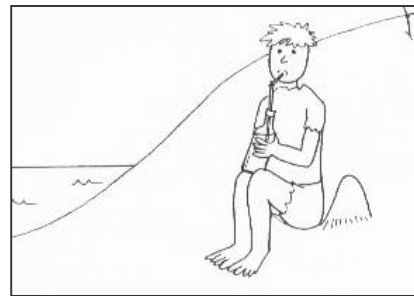
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

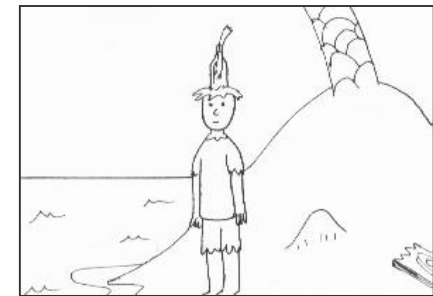
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

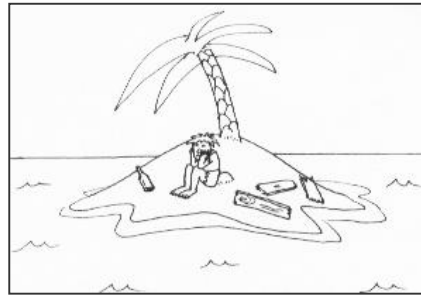
B?

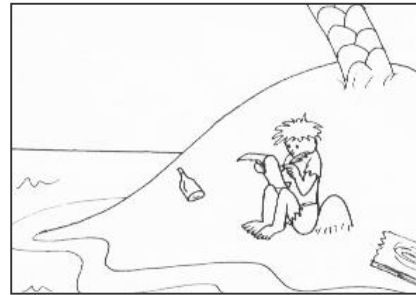
C?

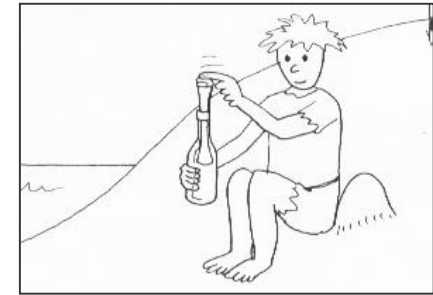
Wat is de man van plan?

1

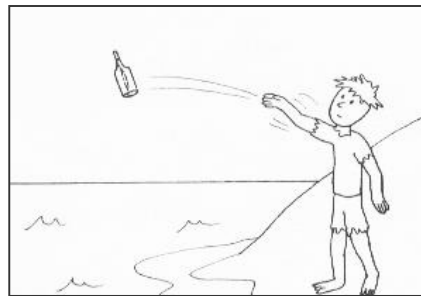
2

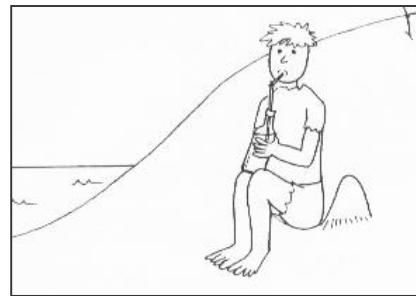
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

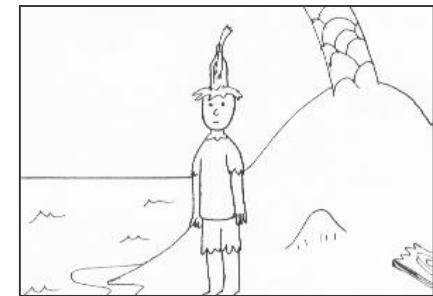
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

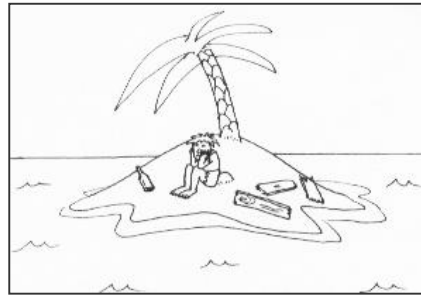
B?

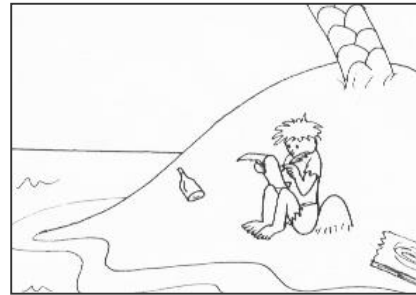
C?

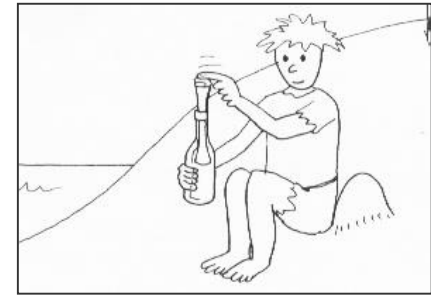
Het juiste antwoord is A

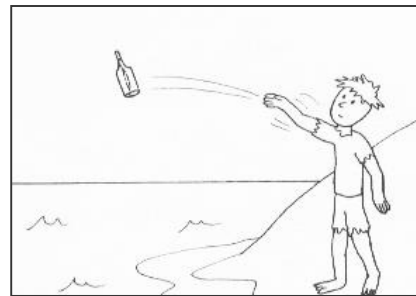
1

2

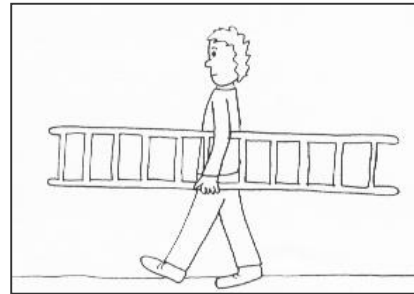
3

A

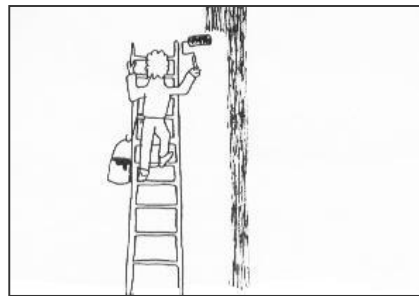
Wat is de man van plan?

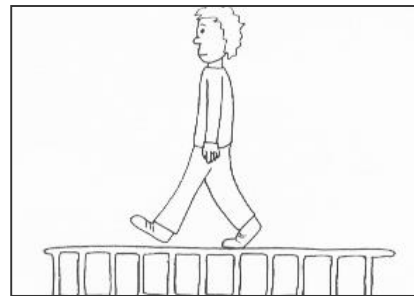
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

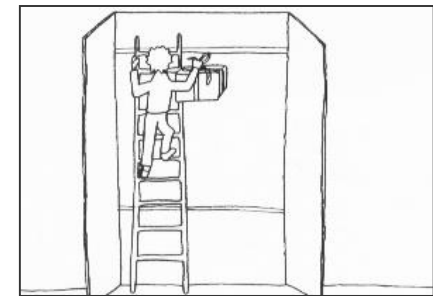
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

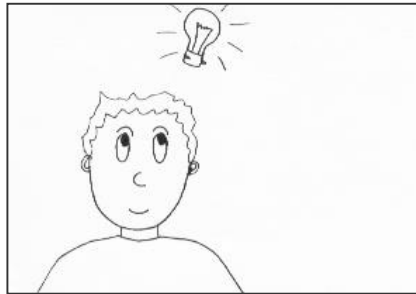
B?

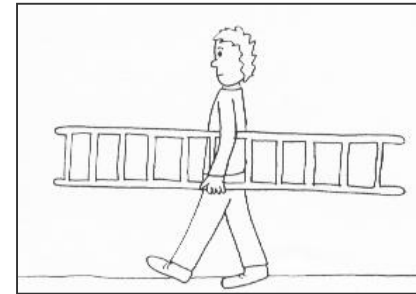
C?

Wat is de man van plan?

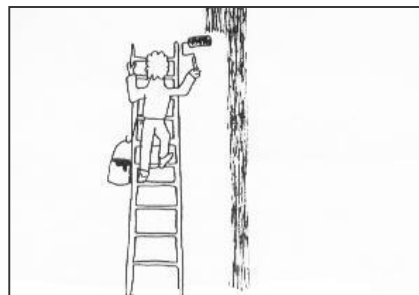
2

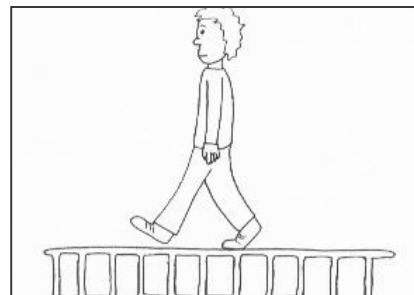
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

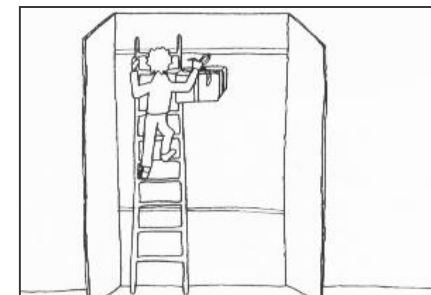
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

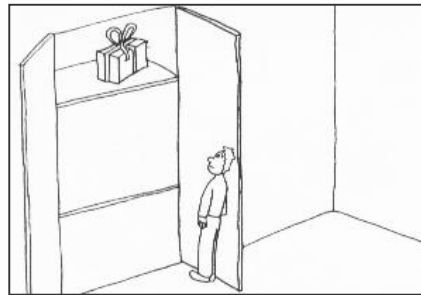
B?

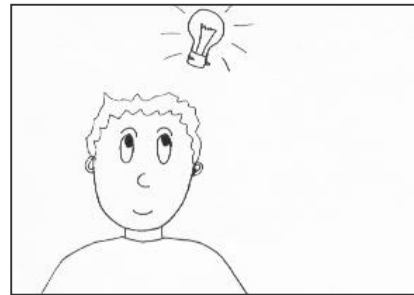
C?

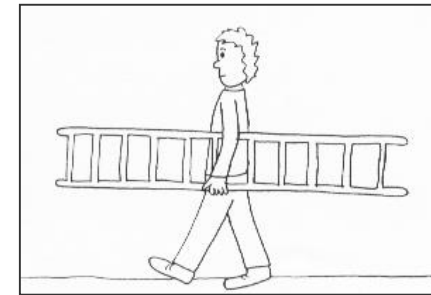
Wat is de man van plan?

1

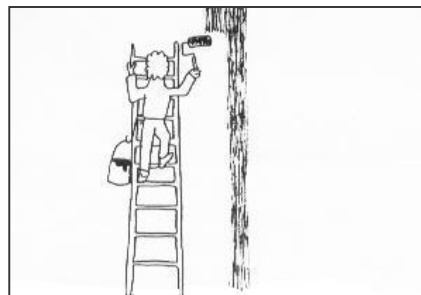
2

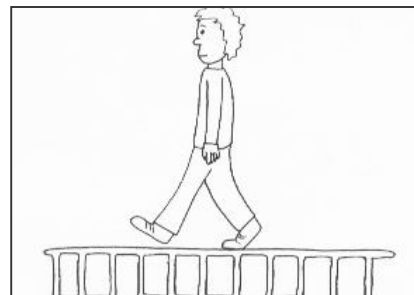
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

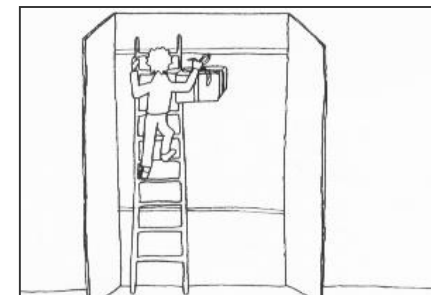
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

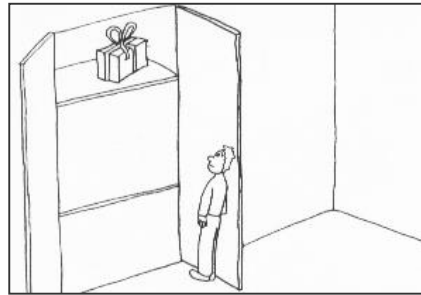
B?

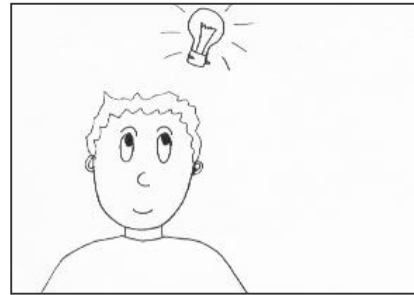
C?

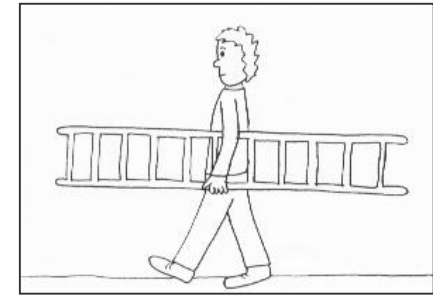
Het juiste antwoord is C

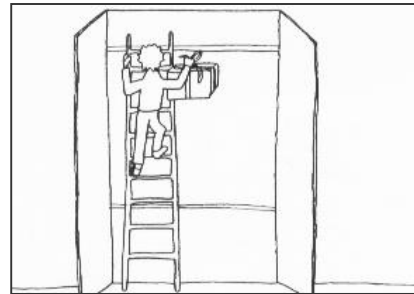
1

2

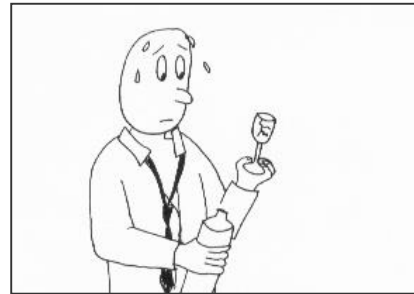
3

C

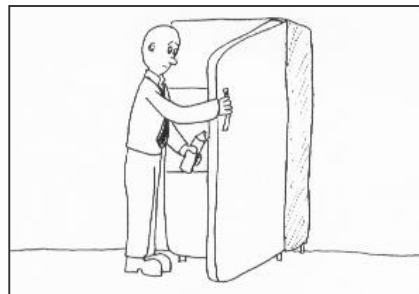
Wat is de man van plan?

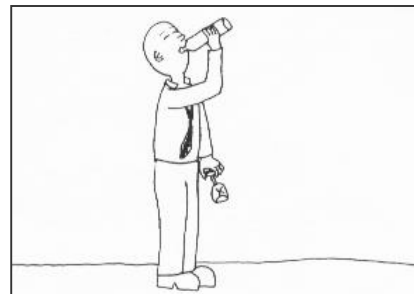
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

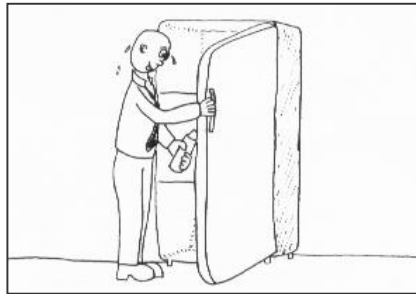
B?

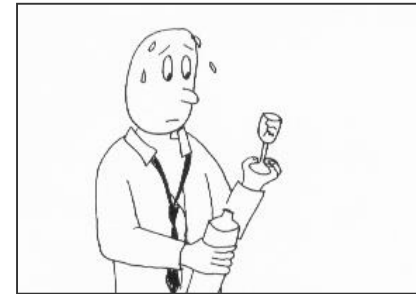
C?

Wat is de man van plan?

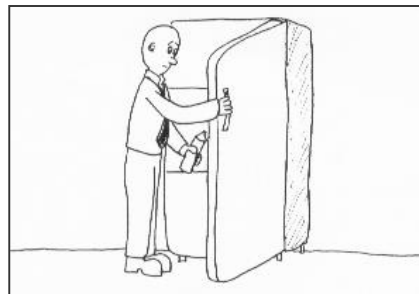
2

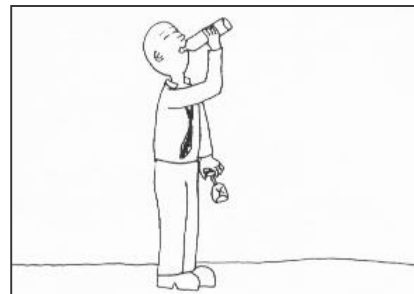
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

B?

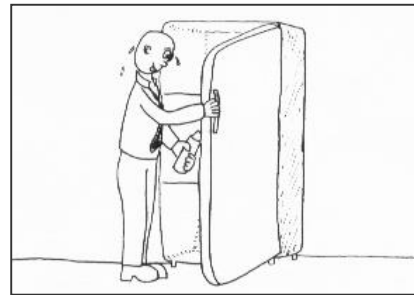
C?

Wat is de man van plan?

1

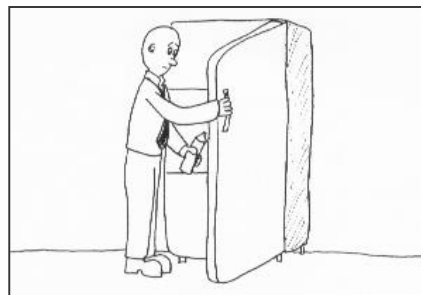
2

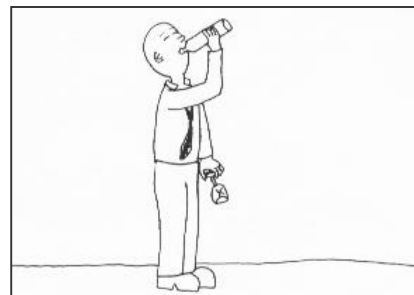
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

B?

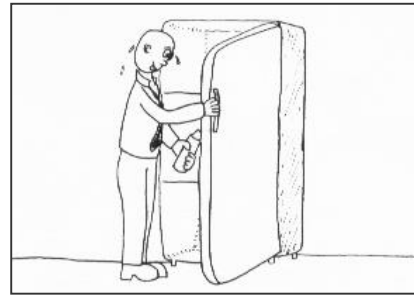
C?

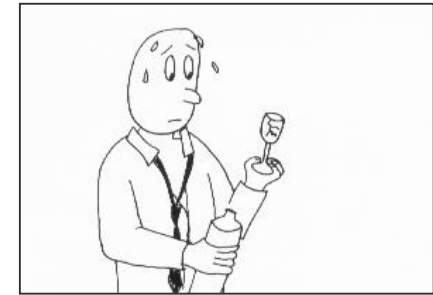
Het juiste antwoord is B

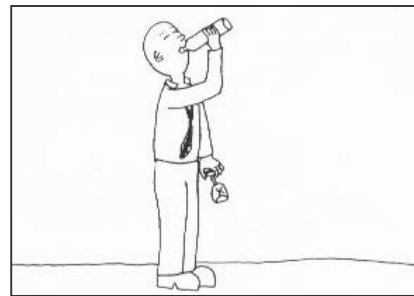
1

2

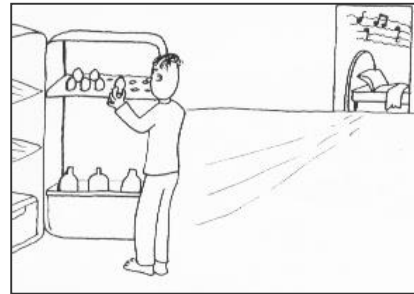
3

B

Wat is de man van plan?

3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

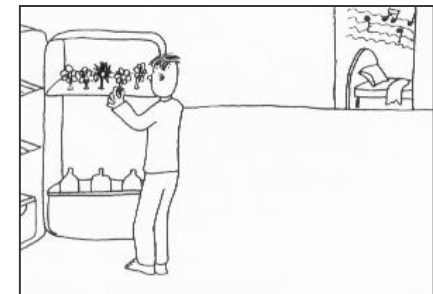
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

B?

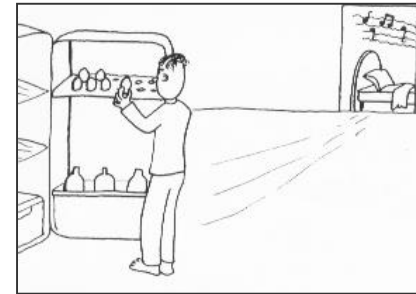
C?

Wat is de man van plan?

2

3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

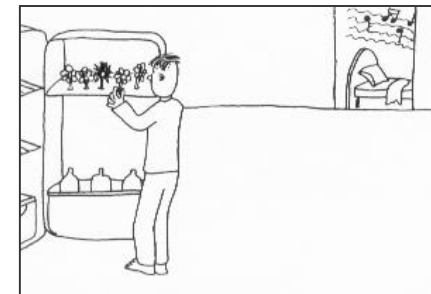
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

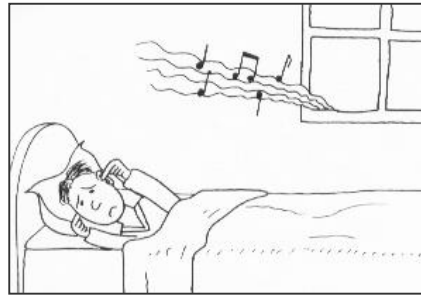
B?

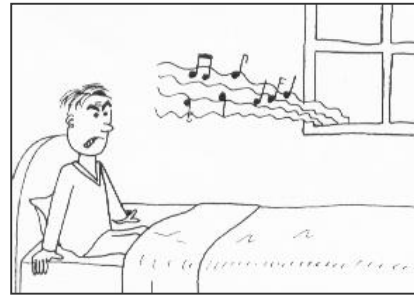
C?

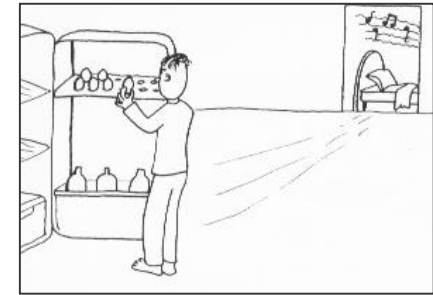
Wat is de man van plan?

1

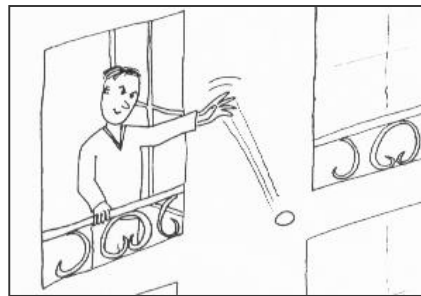
2

3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

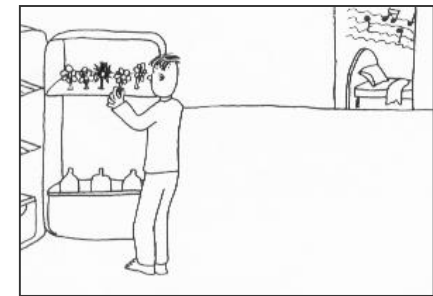
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

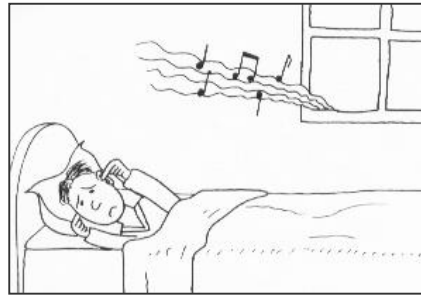
B?

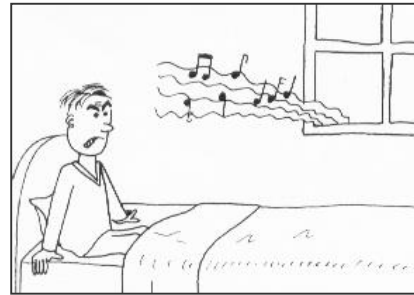
C?

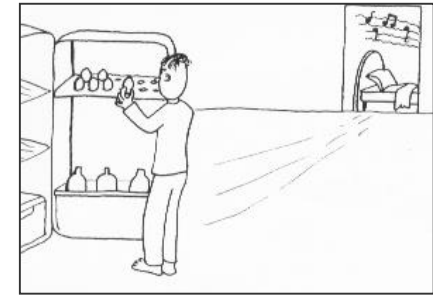
Het juiste antwoord is A

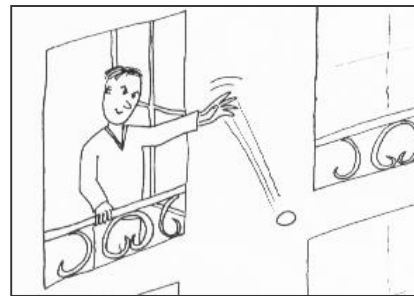
1

2

3

A

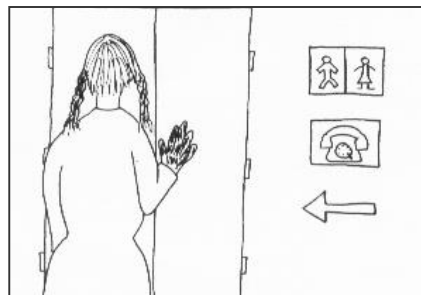
Wat is de man van plan?

3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

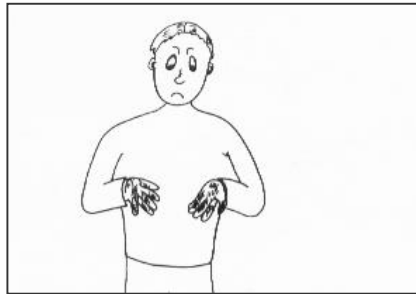
B?

C?

Wat is de man van plan?

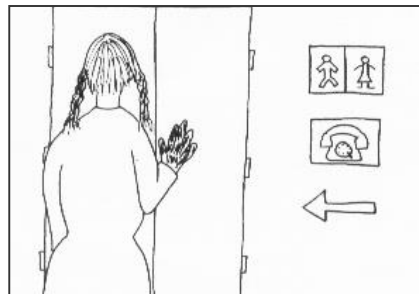
2

3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

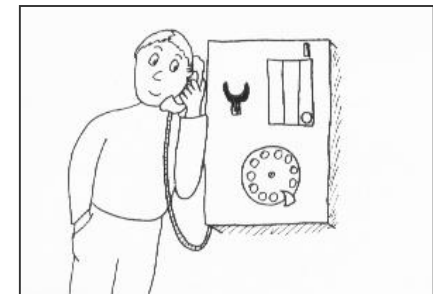
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

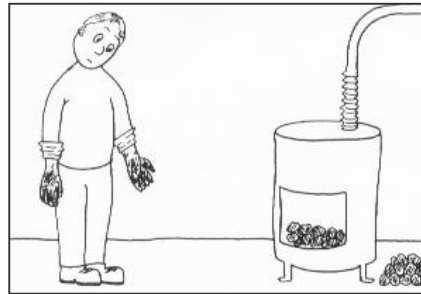
B?

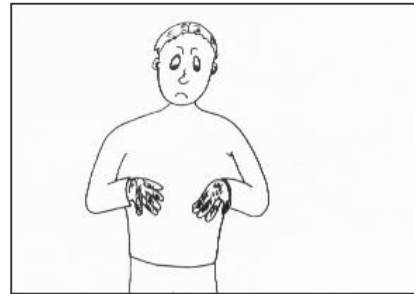
C?

Wat is de man van plan?

1

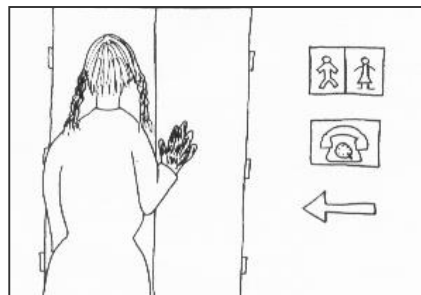
2

3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

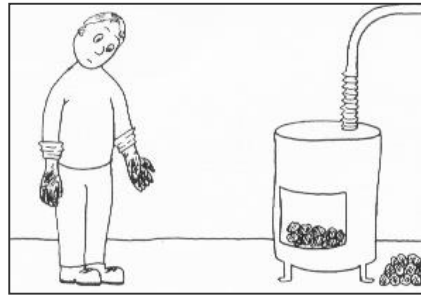
B?

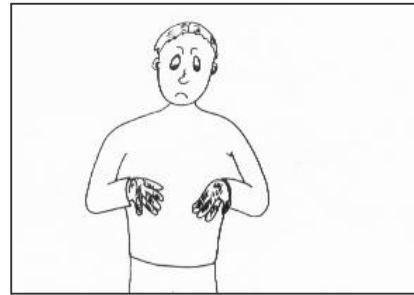
C?

Het juiste antwoord is B

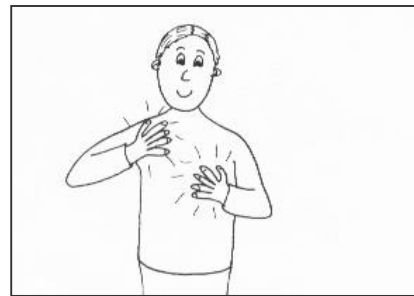
1

2

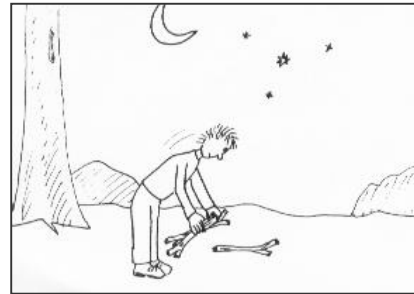
3

B

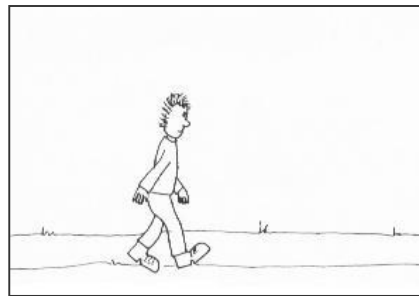
Wat is de man van plan?

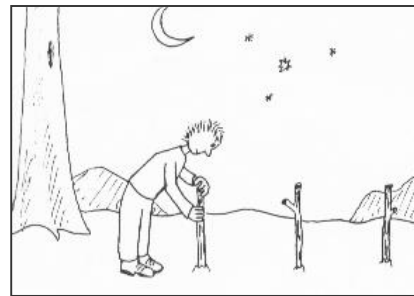
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

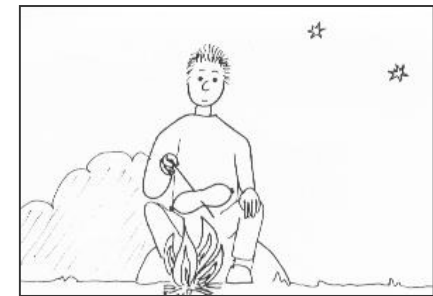
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

B?

C?

Wat is de man van plan?

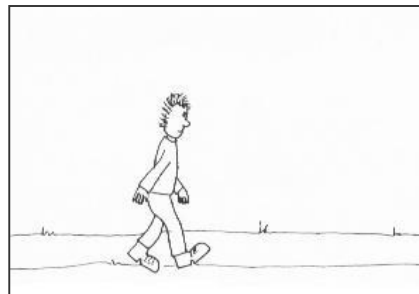
2

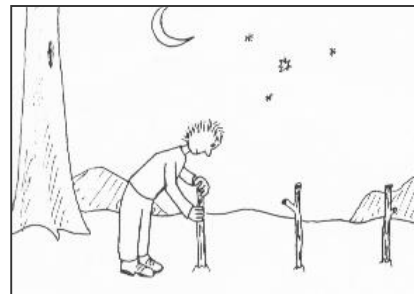
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

B?

C?

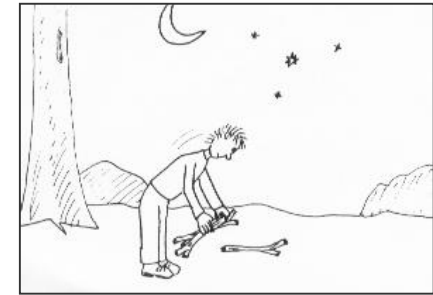
Wat is de man van plan?

1

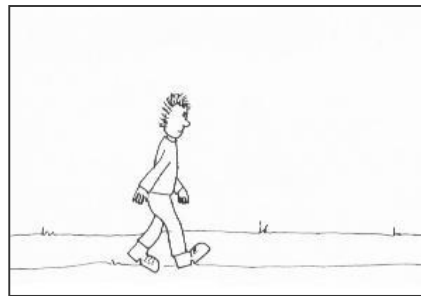
2

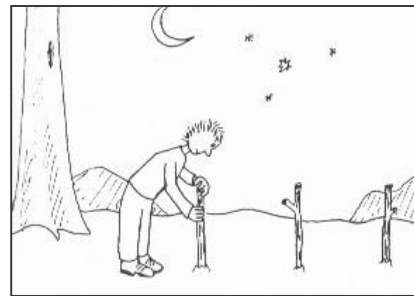
3

Hoe gaat bovenstaand verhaal verder?

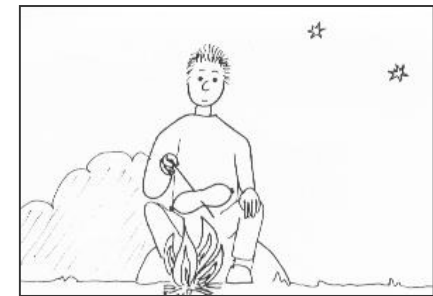
Bespreek welke van de volgende opties het meest waarschijnlijk is:

A?

B?

C?

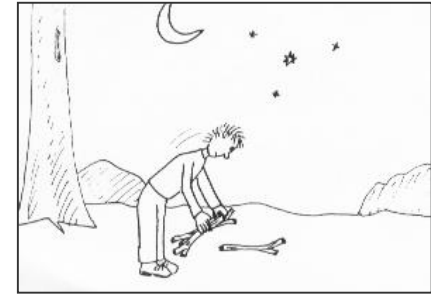
Het juiste antwoord is C

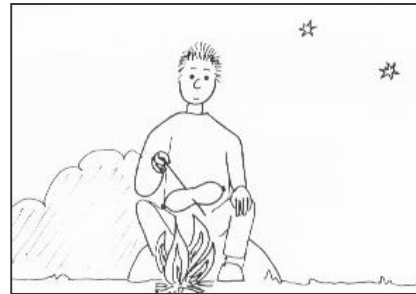
1

2

3

C

Oefening 4

- We laten je een beeldverhaal zien. Er komt steeds een plaatje bij. Ze staan deze keer in de juiste volgorde

Oefening 4

- We laten je een beeldverhaal zien. Er komt steeds een plaatje bij. Ze staan deze keer in de juiste volgorde
- Jouw taak is om uit te zoeken hoe het verhaaltje verder gaat.

Oefening 4

- We laten je een beeldverhaal zien. Er komt steeds een plaatje bij. Ze staan deze keer in de juiste volgorde
- Jouw taak is om uit te zoeken hoe het verhaaltje verder gaat.
- Daarbij reiken we je drie mogelijkheden aan.

Oefening 4

- We laten je een beeldverhaal zien. Er komt steeds een plaatje bij. Ze staan deze keer in de juiste volgorde
- Jouw taak is om uit te zoeken hoe het verhaaltje verder gaat.
- Daarbij reiken we je drie mogelijkheden aan.
- Bespreek welke afloop het meest waarschijnlijk is.

Wat is de jongen in rood van plan?

- A. Zijn vriend negeren.
- B. Zijn vriend helpen.
- C. Leren hoe je een fruitboom kweekt.

Wat is de jongen in rood van plan?

- A. Zijn vriend negeren.
- B. Zijn vriend helpen.
- C. Leren hoe je een fruitboom kweekt.

Wat is de jongen in rood van plan?

- A. Zijn vriend negeren.
- B. Zijn vriend helpen.
- C. Leren hoe je een fruitboom kweekt.

Wat is de jongen in rood van plan?

- A. Zijn vriend negeren.
- B. Zijn vriend helpen.
- C. Leren hoe je een fruitboom kweekt.

Antwoord B

- A. Zijn vriend negeren.
- B. Zijn vriend helpen.
- C. Leren hoe je een fruitboom kweekt.

Wat is de jongen aan het doen?

- A. Plukt bloemen voor zijn vriendin.
- B. Vangt een bij om honing te maken.
- C. Neemt zijn vriendin in de maling.

Wat is de jongen aan het doen?

- A. Plukt bloemen voor zijn vriendin.
- B. Vangt een bij om honing te maken.
- C. Neemt zijn vriendin in de maling.

Wat is de jongen aan het doen?

- A. Plukt bloemen voor zijn vriendin.
- B. Vangt een bij om honing te maken.
- C. Neemt zijn vriendin in de maling.

Wat is de jongen aan het doen?

- A. Plukt bloemen voor zijn vriendin.
- B. Vangt een bij om honing te maken.
- C. Neemt zijn vriendin in de maling.

Antwoord C

- A. Plukt bloemen voor zijn vriendin.
- B. Vangt een bij om honing te maken.
- C. Neemt zijn vriendin in de maling.

Wat zijn de jongens van plan?

- A. De dame om een afspraakje vragen.
- B. Wat lekkers kopen.
- C. Het winkeltje beroven.

Wat zijn de jongens van plan?

- A. De dame om een afspraakje vragen.
- B. Wat lekkers kopen.
- C. Het winkeltje beroven.

Wat zijn de jongens van plan?

- A. De dame om een afspraakje vragen.
- B. Wat lekkers kopen.
- C. Het winkeltje beroven.

Wat zijn de jongens van plan?

- A. De dame om een afspraakje vragen.
- B. Wat lekkers kopen.
- C. Het winkeltje beroven.

Antwoord C

- A. De dame om een afspraakje vragen.
- B. Wat lekkers kopen.
- C. Het winkeltje beroven.

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Je kan je pas goed in iemand anders inleven als je de persoon goed kent en/of de lichaamstaal en de situatie goed begrijpt.

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Je kan je pas goed in iemand anders inleven als je de persoon goed kent en/of de lichaamstaal en de situatie goed begrijpt.
- Gezichtsuitdrukking en gebaren geven belangrijke aanwijzingen voor wat iemand voelt, maar kunnen je soms ook misleiden.

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Je kan je pas goed in iemand anders inleven als je de persoon goed kent en/of de lichaamstaal en de situatie goed begrijpt.
- Gezichtsuitdrukking en gebaren geven belangrijke aanwijzingen voor wat iemand voelt, maar kunnen je soms ook misleiden.
- Het is belangrijk om alle beschikbare informatie te betrekken bij de beoordeling van ingewikkelde situaties.

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Je kan je pas goed in iemand anders inleven als je de persoon goed kent en/of de lichaamstaal en de situatie goed begrijpt.
- Gezichtsuitdrukking en gebaren geven belangrijke aanwijzingen voor wat iemand voelt, maar kunnen je soms ook misleiden.
- Het is belangrijk om alle beschikbare informatie te betrekken bij de beoordeling van ingewikkelde situaties.
- Hoe meer informatie je er bij betreft, hoe groter de kans is op een juiste beoordeling.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Mensen hebben tijdens een psychose de neiging om gezichtsuitdrukkingen of acties verkeerd in te schatten, of er een te sterke betekenis aan te geven.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Mensen hebben tijdens een psychose de neiging om gezichtsuitdrukkingen of acties verkeerd in te schatten, of er een te sterke betekenis aan te geven.

Voorbeeld: Janneke verschuilt zich dagen in haar kamer omdat ze meent dat de Hells Angels achter haar aan zitten.

Achtergrond: Ze kwam een kale man tegen die haar een hatelijke blik toewierp.

Maar: Dat de man haar een hatelijke blik toewierp hoeft niet te betekenen dat hij achter haar aan zit. Pas op: niet elke man met een kale kop is een Hells Angel. Waarom zou hij haar adres hebben en wat zou hij speciaal tegen haar hebben?

Wat heeft dit met psychose te maken?

Mensen hebben tijdens een psychose de neiging om gezichtsuitdrukkingen of acties verkeerd in te schatten, of er een te sterke betekenis aan te geven.

Voorbeeld: Janneke verschuilt zich dagen in haar kamer omdat ze meent dat de Hells Angels achter haar aan zitten.

Achtergrond: Ze kwam een kale man tegen die haar een hatelijke blik toewierp.

Maar: Dat de man haar een hatelijke blik toewierp hoeft niet te betekenen dat hij achter haar aan zit. Pas op: niet elke man met een kale kop is een Hells Angel. Waarom zou hij haar adres hebben en wat zou hij speciaal tegen haar hebben?

Het ervaren van sterke emoties kan onze waarneming van anderen kleuren: als we bang zijn kan de omgeving een vijandige indruk maken; als we blij zijn kan een sterk gevoel ontstaan onoverwinnelijk en geliefd te zijn.

Bedankt voor je aandacht!

voor trainers:

Deel werkbladen uit. Introduceer onze app COGITO (gratis te downloaden).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/ Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
---	---	---	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	Crossed arms /Verschränkte Arme
underthehat	flickr	When a friend dies	CC	Context: Mourning (2 women in mourning, black & white) /Trauer Kontextbild (2 Frauen in Trauer s/w)
meghantosh	flickr	super anger grrr	CC	Context: Anger /Wut Kontextbild
loungerie	Flickr	flickr marriage	CC	Context: happiness (wedding)/Freude Kontextbild (Hochzeit)
-bartimaeus-	Flickr	Oh my God!	CC	Context: disgust (disgusted man)/Ekel Kontextbild (angeekelter Mann)
j03	flickr	suprise!	CC	Context: surprise (surprised woman)/ Überraschung Kontextbild (überraschte Frau)
signither	flickr	In pain!	CC	Context: pain (injured athlete)/Schmerz Kontextbild (verletzter Sportler)
Andrei State	Homepage Andrei State	---	PP	Man with 6 different facial expressions/Mann mit 6 verschiedenen Gesichtsausdrücken
Despite persistent efforts, we were unable to find the source of this photo and for this reason regrettably we cannot acknowledge the photographer. We are confident that the fair use policy applies for the reproduction of the photo as it used solely for noncommercial and educational nonprofit purposes. Since it displays an event that has happened years ago we hope that its display does not negatively impact on the copyright holder. If you are the copyright holder or you know his/her name, please contact us so that we can credit the photographer and ask for official permission to reproduce.				Ted Bundy
---	Homepage Harald Effenberg	Harald Effenberg	PP	Harald Effenberg

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/ Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Despite persistent efforts, we were unable to find the source of this photo and for this reason regrettably we cannot acknowledge the photographer. We are confident that the fair use policy applies for the reproduction of the photo as it used solely for noncommercial and educational nonprofit purposes. Since it displays an event that has happened years ago we hope that its display does not negatively impact on the copyright holder. If you are the copyright holder or you know his/her name, please contact us so that we can credit the photographer and ask for official permission to reproduce.				Eddie “Eagle” Edwards
We presume that the photographer like the depicted Alfred Adler died more than 70 years ago and that the picture is now in the public domain.				Alfred Adler
Homies In Heaven	flickr	Hit Singles and #1 Jamz	CC	Hand gesture/ Handbewegung
Despite persistent efforts, we were unable to find the source of this photo and for this reason regrettably we cannot acknowledge the photographer. We are confident that the fair use policy applies for the reproduction of the photo as it used solely for noncommercial and educational nonprofit purposes. Since it displays an event that has happened years ago we hope that its display does not negatively impact on the copyright holder. If you are the copyright holder or you know his/her name, please contact us so that we can credit the photographer and ask for official permission to reproduce.				Two men hugging
Kanaka’s Paradise Life	flickr	Miniskirt Chicks	CC	Women in mini skirts/ Frauen im Minirock
Roland Vollmar	fotocommunity	Street	PP	Street musician/Straßenmusikant
Nico Gaycken	Mary Lou`s	- - -	PP	Cheerful women’s night/Fröhlicher Frauenabend
Andreas Mümken	fotocommunity	Das war mutig.....und die ganze Welt schaute zu...	PP	Athlete sways the israelian ensign /Sportler schwenkt die israelische Nationalflagge
philippe leroyer	flickr	Tokyo Hotel Groupie - 14Jul07, Paris (France)	CC	Hysterical fan/Hysterischer Fan

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/ Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Bastian Beuttel	fotocommunity	private moments_8	PP	Man on toilet/Mann auf der Toilette
Frédéric de Villamil	flickr	[untitled] Semi Marathon de Paris 2008 – Selection	CC	Marathon runner/ Marathonläufer
dsb nola	flickr	The Black Men of Labor & The Treme Brass Band	CC	Musician in a funeral procession (New Orleans)/Musiker im Trauerzug (New Orleans)
Vladimir Rolov	fotocommunity	Überall das Gleiche :)	PP	Complaint about a parking ticket /Beschwerde über ein Parkticket
Maria B	fotocommunity	Die sieben Todsünden	PP	Different facial expressions (7 death sins) /Verschiedene Gesichtsausdrücke (7 Todsünden)
---	---	---	Privatbesitz	Fun with the bride (laughing woman) /Spaß mit der Braut (lachende Frau)
Andreas Mümken	fotocommunity	Wie...keinen Elfer....	PP	Athlete (angry about referee’s judgment) /Sportler (Ärger über Schiedsrichterentscheidung)
Yves Sarfati	---	---	PP	Several sequences in black and white:fisherman, street musician, mountain climber, bakery, message in a bottle, ladder, thirst, noise, dirt, camping / Verschiedene schwarz- weiße Bildersequenzen Angler, Straßenmusikant, Bergsteiger, Bäckerei, Flaschenpost, Leiter, Durst, Lärm, Schmutz, zelten
Martin Brüne	---	---	PP	Several coloured sequences:apple tree, bee, burglary/ Verschiedene farbige Bildersequenzen Apfelbaum, Biene, Diebstahl